

Κ.Υ.Π. / Α' ΚΛΑΔΟΣ

~~ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ~~

**ΗΜΕΡΗΣΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΕΠΙ ΚΥΠΡΟΥ – ΤΟΥΡΚΙΑΣ**

Τῆς 4^{ης} Αἰσίου 1974

ΚΥΠ/Α ΚΛΑΔΟΣ
0-222929

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
α.α.α. ()

ΗΜΕΡΗΣΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΕΠΙ ΚΥΠΡΟΥ - ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Από 030800 μέχρι 040800/8/1974

ΠΟΛΙΤΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

1.- Κ ό π ρ ο σ

α.- Τ/Κ Ένέργειαι

(1) Τήν 2/8/74 ὁ Τ/Κ ἠγέτης Ντεκτᾶς ἐδήλωσε πρὸς ἀνταποκριτὰς ξένων ἐφημερίδων (Γαλλικὴ "FIGARO", Σουηδικὴ "Dagens Nyheter"), ὅτι θὰ μεταβῆ εἰς Γενεύην πρὸς τὸν σκοπὸν δημιουργίας Ἀυτόνομου Τουρκικοῦ Κράτους ἐν Κύπρῳ, τὸ ὁποῖον θὰ καλύπτῃ τὸ 30% τοῦ ἐδάφους τῆς Κύπρου. (Γ/3)

(2) Τήν 3/8/74 ὁ Ντεκτᾶς, ἄμφω τῇ ἀφίξει του εἰς Ἀγκυραν, δι' ἐπισήμους συνομιλίας, ἔρριψε τὸ σύνθημα τῆς πλήρους ὁμοσπονδίας διὰ τὴν Κύπρον. Περαιτέρω διηκρύνισεν ὅτι αὕτη ("πλήρης ὁμοσπονδία") διαφέρει ἀπὸ τὴν "Τοπικὴν Ἀυτόνομίαν", τὴν ὅποσαν οἱ Τοῦρκοι ἐζήτουν πρὸ τοῦ πραξικοπημάτων πού ἀνέτρεψε τὸν Πρόεδρον Μακάριον καὶ ὠδήγησεν εἰς τὴν Τουρκικὴν εἰσβολὴν.

Τὸν Ντεκτᾶς ὑπεδέχθη ὁ Τοῦρκος Πρωθυπουργὸς Ἐτζεβίτ δατις μετὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συνομιλίαν ἐδήλωσεν ὅτι μία τελικὴ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ θὰ πρέπει νὰ εἶναι κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον λύσις "ἀποδεκτὴ καὶ ἐπιθυμητὴ" ὑπὸ τῶν Τουρκοκυπρίων. (Τύπος/2)

Σ χ ὅ λ ι ο ν

Αἱ διατυπωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ντεκτᾶς ἀπόψεις περὶ "πλήρους ὁμοσπονδίας" ὡς καὶ ἡ ἑρμεία ὑποστήριξις τούτων ὑπὸ τοῦ Ἐτζεβίτ εἶναι χαρακτηριστικαί τῶν Τουρκικῶν ἀπόψεων καὶ τῆς γραμμῆς τὴν ὅποσαν θὰ ἀκολουθήσουν οὗτοι εἰς τὴν 8' φάσιν

.. // ..

- 2 -

των διαβουλεύσεων εν Γενεύη.

Κατ'αυτήν εκτιμάται ότι η Τουρκία θα επιδιώξη να επιβάλει πλήρη αυτόνομian δια τούς Τ/Κ, ητις ισοδυναμεί προς διχοτόμησιν

β.- θέσις ξένων χωρών

(1) Η Π Α

Τήν 1/8/74 γνωστός ἀρθρογράφος (JACK ANDERSON), οστις συνήθως άντλει τάς πληροφορίας του εκ τής CIA, μεταδίδων σχόλιον περί Κυπριακοῦ εκ του ραδιοφώνου και τηλεοράσεως τής Ούασιγκτῶνος, ισχυρίσθη τά ακόλουθα :

- (α) Ὁ Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ Κίσινγκερ ήρνήθη να άσκήση πρесси επί τῶν Τούρκων και, κατέ πληροφορίαν άξιόπιστου άτόμου, ένεθάρρυνε μυστικῶς τούτους να επιμένουν εις Κύπρον.
- (β) Οὕτω ὁ Ἄμερικανός Ὑπουργός έλπίζει να έμποδιση τήν Κύπρον να επανέλθη εις τήν προτέραν της ουδετερότητα.
- (γ) Ὑπάρχουν έπίσης ένδειξεις ότι η Ρωσία, ητις επιθυμεί να παραμείνη ή Κύπρος ουδέτερα, προβαίνει εις προτάσεις προς Ἄθηναι, αι άποϊαι δέν άποκλείεται τελικῶς να στραφοῦν προς τήν Μοσχάν ως συνέβη με τόν Πρόεδρον Νάσσερ τά 1950, οτε αι ΗΠΑ ήρνήθησαν να βοηθήσουν τήν Αίγυπτον εις τήν κατασκευήν του φράγματος του Ἄσουάν. (Γ/3)

Σ υ λ ο γ ι σ μ ο ς

Τ'άνωτέρω λεχθέντα, και δη από ραδιοφώνου και τηλεοράσεως, υπό του ANDERSON, ή εκτοξευθεϊσα υπό αρμοδίου του Ἄμερικανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν άπειλή περί διακοπής τής στρατιωτικῆς βοήθειαι προς Ἑλλάδα αν αυτη προσέφευγεν εις πόλεμον κατέ τής Τουρκίας και ή ακολουθηθεϊσα εν συνεχεία υπό τῶν ΗΠΑ ήπια πολιτική εναντι τής Τουρκίας σκιαγραφοῦν τόν ρόλον αν διεδραμάτισεν αι ΗΠΑ εις τήν Τουρκικήν είσβολήν εις Κύπρον,

.. // ..

- 3 -

(2) Α.Ε.Ε.Σ.

Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀφ' ἧς ἐγένοντο γνωσταί αἱ Τουρκικαὶ ὀμότητες εἰς Κύπρον, ἐξέδωσεν διακοίνωσιν εἰς ἣν ἐτονίζετο ὅτι προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας της εἰς τοὺς ἐμπολέμουσ καὶ ποιεῖται ἔκκλησιν σεβασμοῦ ὑπ' αὐτῶν τῶν συμβάσεων τῆς Γενεύης (ὅπαντες ἐμπόλεμοι ὑπάγονται εἰς συμβάσεις 1949) περὶ προστασίας τῶν θυμάτων πολέμου.

Περαιτέρω προέβη εἰς διαφόρους ἐνεργείας (διέταξε τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτῆς ἐν Ἀγκύρᾳ νὰ μεταβῇ εἰς Μερασίην πρὸς ἐπιτόπιον ἐξακρίβωσιν τῶν συνθηκῶν μεταχειρίσεως Ε/Κ αἰχμαλώτων μεταφερθέντων εἰς Τουρκίαν, ἀπέστειλεν ἀεροσκάφος τῆς Α.Ε.Ε.Σ. πλήρες φαρμακευτικοῦ ὕλικου κλπ), πρὸς ἀνακούφισιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν δεινοπαθούντων καὶ τῶν αἰχμαλώτων. (B/2)

2.- Τουρκία

Ἐσωτερικὴ Κατάστασις

α.- Πρωθυπουργὸς Ἐτζεβίτ

Τὴν 1/8/74 ὁ Τούρκος Πρωθυπουργὸς ἀνέφερεν ὅτι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐθνικιστικῆς ἀκρας δεξιᾶς ἐκτοξεύονται κατ' αὐτοῦ κατηγορίαι ἐπι ἐθνικῆς μεθοδοσίᾳ καὶ διὰ διπλωματικόν ξεπούλημα τῆς στρατιωτικῆς νίκης εἰς Κύπρον. (Z/3)

Συλλογισμοί

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ὑφίσταται σοβαρὰ διαφωνία ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ Κυβερνητικοῦ συνασπισμοῦ (Λαϊκοῦ - Ἐθνικῆς Σωτηρίας) ὡς πρὸς τὸν χειρισμὸν τοῦ Κυπριακοῦ μετὰ τὴν ἐκ τῆς εἰσβολῆς εἰς Κύπρον δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν.

β.- Τοῦρκοι Ἔργαται εἰς τὸ Ἐξωτερικόν

Ἀπὸ τῶν ἐσπερινῶν ὥρῶν τῆς 1/8/74 παρατηρεῖται ἔντονος κίνησις Ι.Χ. αὐτοκινήτων ἀπὸ Τουρκίας πρὸς Σβίλενγκραντ (Βουλγαρία). (Γ/3)

Συλλογισμοί

Ἐκτιμᾶται ὅτι ἔν Γερμανίᾳ καὶ ἀλλοχοῦ ἐργαζόμενοι Τοῦρκοι

.. // ..

- 4 -

έργεται, μή έπιστρατευθέντες, άφέθησαν νά έπιστρέψουν είς τάς έργασίας των, πρῶγμα τό όποϊον όδηγεϊ είς τήν σκέψιν ότι ή Τουρκία άπεφάσισε νά χαλαρώσῃ τά ληθθέντα πολεμικά μέτρα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

1.- Χερσαΐαι Δυνάμεις

α.- Άνατολική Θράκη

(1) 3ῃ Μ/Κ Μεραρχία (ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ)

Ένεταπίσθησαν τό κάτωθι τμήματα :

- (α) ΙΛΗ Άρμάτων είς περιοχήν ΚΑΠΙΤΑΝ ΑΝΤΙΕΒΟ.
- (β) Συγκρότημα Πεζικοῦ - Άρμάτων κατά μήκος τῆς όδοῦ ΤΡΙΕΘΝΕΣ - ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.
- (γ) ΙΛΗ Άρμάτων έγγύς τῆς Τ/Β μεθόριου επί τῆς όδοῦ έκ Βουλγαρίας πρὸς Τουρκίαν. (Β/3)

(2) 66ῃ Μ/Κ Μεραρχία Πεζικοῦ

Ή 66ῃ Μ/Κ Μεραρχία διέταξε τό 53ον Μ/Κ ΣΠ ὅπως άκυρώσῃ τάς άφείας. (Α/2)

(3) 4ῃ ΜΠ (Περιοχή ΚΕΣΑΝΗΣ)

- (α) Τήν 4/Β/74 οί Δ/ταί 42ου ΣΒ καί 46ου ΣΠ θά έπι-θεωρήσουν τάς μέχρι τοῦδε έκτελεσθείσας έργασίας είς τούς τομεΐς των. (Α/2)
- (β) Τήν 0321552/Β/74 είδοποιήθησαν οί Τχης (ΠΒ) καί Δ/τῆς τοῦ ΑΣ/4ῃς ΜΠ ὅπως μεταβοῦν, έμπεισμένως, είς τάς μονάδας των. (Α/2)
- (γ) Διετάχθη ὅπως ὅπαντες οί ναρκωσυλλέκται τοῦ 53 Μ/Κ ΣΠ/66ῃς Μ/Κ ΜΠ προωθηθοῦν είς ΣΔ/Τ.Μηχανικοῦ μέχρι 032000/Β/74. (Α/2)
- (δ) Τήν 040135/Β/74 άπεστάλη άπό ΓΕΣ πρὸς Β΄ΣΣ καί 4ῃν ΜΠ σῆμα περί μέτρων άσφαλείας. (Α/2)
- (ε) Τήν 032045/Β/74 διετάχθη ἡ τήρησις έτοιμότητος τοῦ Σχεδίου "ΑΣΤΡΑΠΗ-12" τῆ Δ/γῆ. (Α/2)

.. // ..

- 5 -

Σ υ δ λ ι ο υ

Εκτιμάται ότι άπασαι αί άνωτέρω ένεργειαί άποσκοποῦν εἰς τήν λήψιν ηύξημένων μέτρων έτοιμότητος πρὸς άπόκρουσιν τυχόν ήμετέρας αίφνιδιαστικῆς ένεργείας, ήτις κατέστη πιθανή λόγω συνεδριάσεως τοῦ Συμβουλίου Ασφαλείας ὑπὸ τόν Πρωθυπουργόν καί μετακινήσεων Μενάδων μας εἰς περιοχήν Έβρου.

(4) Δραστηριότητα Ξένων Αποστολών

(α) Τῆς πρωϊνῆς ὥρας τῆς 3/8/74 ὁ ένταῦθα Ὑλλανδός Πρέσβυς εἰδοποιήθη ὅπως έπισπεύσῃ τήν προσέλευσιν του εἰς Πρεσβείαν, διότι κατά πληροφορίαν ἐξ Ἐγκύρας, έπίκειται πολεμική ένεργεια Τούρκων. (Α/2)

(β) Εἰς έντάῦθα Πρεσβείας Μ. Βρεταννίας - ΗΠΑ παρετηρήθη τήν 3/8/74 άσυνήθης δραστηριότητα. (Β/3)

Σ υ δ λ ι ο υ

Εκτιμάται ότι αἱ άνωτέρω ένεργειαί άποβλέπουν τῶσον εἰς τήν λήψιν μέτρων άσφαλείας έναντι ένδεχομένης συρράξεως μεταξύ Ἑλλάδος - Τουρκίας, ὅσον καί εἰς τήν έξέτασιν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, λόγω τῆς πολεμικῆς κινητοποιήσεως μεταξύ τῶν αντίπαλων χωρῶν.

β.- Αυτικά καί ΝΑ Παράλια

Εἰς 58ην Ταξιαρχίαν Ἐκπαιδεύσεως έπαρουσιάσθησαν μέχρι 031402Ζ/8/74 3002 νεοσύλλεκτοι ὀπλίται, σειρῆς Ἰουλίου 1974.

γ.- Κ ὀ π ρ ο ς

(Α/2)

(1) Τομεῖς ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ - ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

(α) Ὁ Δ/τής τοῦ 61ου ΣΠ/28ης ΜΠ άνέφερεν εἰς τήν Μερμαρχίαν τήν 030525/8/74 ὅτι άνεκατελήφθη τὸ ὕψωμα (προφανῶς τὸ ὕψωμα 1023) καί ὅτι άπωλέσθησαν δύο (2) ὄρματα καί δύο (2) Μ-113. (Α/2)

(β) Τά Ε/Κ χωρία ΑΓΡΙΔΑΚΙ καί ΛΑΡΝΑΚΑ ΛΑΠΗΘΟΥ κατέχονται ὑπὸ Ε/Κ, πλήν ὅμως ταῦτα έκκενώθησαν ἐκ τῶν κατοίκων.

Τὸ ὕψωμα ΚΟΡΝΟΣ κατέχεται ίσχυρῶς ὑπὸ Ε/Θ. (Α/2)

.. // ..

(γ) Τήν 031135/8/74 ή περιοχή ΛΑΠΗΘΟΥ και τό ύψωμα 1022 περιήλθον εις τούς Τούρκους. (Α/2)

Σ χ ό λ ι ο ν

Έκτιμᾶται ὅτι ἡ προβληθεῖσα σθεναρά ἀντίστασις τῶν ἡμετέρων τμημάτων κατά τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Τούρκων ἐπί τοῦ Αὐτ. τμήματος τοῦ ὑπενταδακτύλου θά προβληματίσῃ σοβαρῶς τούς Τούρκους προκειμένου νά ἐπιχειρήσουν περαιτέρω ἐπέκτασιν τοῦ προγεφυρώματός των.

(2) Τομεύς ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

(α) Ἡ δύναμις τῶν Τ/Κ τῆς Ἀμμοχώστου τήν 030540/8/74 ἀνήρχετο εἰς 54 ἈΞ/κοῦς καί 1529 ὄπλιτας. (Α/2)

(β) Ἐζητήθη ὅπως αἱ Εἰρηνευτικάι Δυνάμεις ἐγκαταλείψουν τόν ἐντός τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου ἐλεγχόμενον ὑπ' αὐτῶν χῶρον.

Σ χ ό λ ι ο ν

Οἱ Τούρκοι καί Τ/Κ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως θέσουν ὑπό τόν ἐλεγχόν των ὅσον τό δυνατόν μεγαλύτερον χῶρον καί ζωτικὰς θέσεις ἐφ' ἄλοκλήρου τῆς Νήσου, προσπαθεῖν νά ἐκβιάσουν καταστάσεις, ὑπό τήν ἀπειλήν τῶν ὄπλων, πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις (Ε/Κ, Εἰρηνευτική Δύναμις κλπ) ἀδιαφοροῦντες διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν ὑπογραφείσας συνθήκας καί συμφωνίας. Ἐκτιμᾶται ὅτι μόνον ἀντιπαράταξις δυνάμεις θά περιορίσῃ ἢ καί νά ἐξαλείψῃ τήν ἀπεριόριστον βουλιμίαν των.

(3) Τομεύς ΤΣΙΑΤΟΥΣ

Ἡ Δύναμις τῶν Τ/Κ ΤΣΙΑΤΟΥΣ τήν 3/8/74 ἀνήρχετο εἰς 17 ἈΞ/κοῦς καί 1711 ὄπλιτας.

Σ χ ό λ ι ο ν

Εἰς τήν περιοχήν ΤΣΙΑΤΟΥΣ συνεκεντρώθησαν ἅπαντες οἱ Τ/Κ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων, ὅτινα κατελήφθησαν ὑπό τῶν Ε/Κ.

.. // ..

2.- Ναυτικά Δυνάμεις

α.- Περιοχή Αίγαίου

- (1) Τήν 0306308/8 προερχόμενον εκ τής περιοχής Μερσίνης ένετεπίσθη εις στενόν κω με παρείαν προς 'Αλικαρνασσόν (BODRUM) τó 'Αντιτορπιλικόν D.342 (IZMIT). (Α/2)
- (2) Τήν 0313458/8 παρατηρήθη έν πλοΐ 'Ανατολικώς Λέσβου με παρείαν προς Νότον έν (1) 'Υποβρύχιον. (Α/2)
- (3) 'Από τής 0206358/8 εις περιοχήν ΒΑ νήσου Ρόδου ένετεπίσθη έν περιπολία έν (1) 'Αντιτορπιλικόν. Πιθανόν τοϋτο νά εΐναι τó 'Αντιτορπιλικόν Μπέρκ (BERK). (Α/3)

Σ υ β λ ι ο ν

Η δύναμις τής περιοχής Αίγαίου εκτιμάται ώς κάτωθι :

α.	9 - 10	'Αντιτορπιλικά
β.	6 - 7	'Υποβρύχια
γ.	4	Κανονιοφόροι
δ.	7	Τορπιλάκατοι, έξ των 3-4 Πυραυλάκατοι
ε.	8	Ναρκαλιευτικά
ζ.	3	Ναρκοθέτιδες
η.	2	Ναρκοθέτιδες (πρώην 'Αρματαγωγά)
θ.	17	'Αποβατικά, έξ των 6 LCT, 3 LCU καί 8 LCM
ι.	3	Πορθμεϊκ
κ.	7	'Ακτοφυλακίδες "Ζ"
λ.	2	πλοΐα Δ/σεων
μ.	8	Βοηθητικά

β.- Περιοχή Κύπρου

Μετά τάς διαπιστωθείσας μετακινήσεις Ναυτικών Μονάδων από τήν περιοχήν Μερσίνης προς Αίγαϊον ή δύναμις έχει ώς κάτωθι :

- (1) 304 'Αντιτορπιλικά
- (2) 2 'Υποβρύχια
- (3) 2 Κανονιοφόροι
- (4) 4 Ναρκαλιευτικά
- (5) 1 'Αρματαγωγά
- (6) 51 'Αποβατικά ήτοι 9 LCT, 12 LCU καί 30 LCM
- (7) 3 Πορθμεϊκ

.. // ..

- 8 -

- (8) 6 'Αμφοφυλακίδες "J"
- (9) 10 Βοηθητικά

3.- 'Αεροπορικά Δυνάμεις

α.- Κύπρος

- (1) Τήν 030640/8/74 προσεγγιώθη εις ΑΔΑΝΑ Α/Φ τύπου CESSNA προερχόμενον εκ Κύπρου.
Εις τό έν λόγω Α/Φ επέβαιναν ο Τ/Κ ήγέτης Ντεκτάς.(Α/2)
- (2) Διεπιστώθη έσπευσμένη έκτέλεσις έργασιων προς έπισκευήν καί λειτουργίαν του Α/Δ ΚΡΗΝΙ. (Α/2)

β.- Τουρκία

- (1) Τήν 030645/8/74 καί 030655/8/74 τρία (3) Α/Φ CESSNA άπεγειρώθησαν έξ 'Αδάνων μέ προσωρισμόν τήν Κύπρον.(Α/3)
- (2) 'Η Λιβύη κατά τήν διάρκειαν των εις Κύπρον επιχειρήσεων, προσέφερεν δι' άερογεφύρας εις τήν Τουρκίαν ίκανήν ποσότητα πολεμικοῦ υλικου. (Α/2)
- (3) Κατά τάς ώρας 032040 καί 032150/8/74 έλαβον χώραν άνά μία πτήσις εις τά 'Ανατολικά πράλια τής Χίτου. (Α/3)

Συμπεράσματα

'Εκτιμάται ότι αι άνωτέρω πτήσεις έξετελέσθησαν δι' άναγνώρι-
σιν τής περιοχής ή καί φωτογραφικήν κάλυψιν ταύτης.